

ERŐSVÁR

MIGHTY FORTRESS

UJ UTAKON.

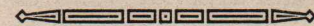
Örömmel olvassuk a montreali hírek között, hogy Kanadának ebben a nagy metropolisában is, most már komolyan, megindult az evangélikus munka. Adja a jóságos ég, hogy úgy a pásztor, mint a nyája megértésben és szeretetben munkálkodjanak együtt. Mi hisszük, hogy egy olyan nagytehetségű és felkészültségű meggyőződéses evangélikus lelkész vezetése mellett, mint Csonták Ferenc lelkész ur, a gyülekezet fejlődésnek és virágzásnak fog indulni.

A lelkész változás, mely tudomásunk szerint a kanadai misszióhatóságok révén, a magyar lelkészek közbenjárására történt, meglehetősen világosan igazolja azt a tényt, hogy Kanadában sokkal jobb és igazságosabb rendszerrel dolgozik a misszió bizottság, mint az Egyesült Államokban dolgozott annak idején, mikor itt is egyházközségeket kellett volna alapítani. Az Egyetemes egyház misszió bizottsága úgy látzik, hogy tanult az Egyesült Államokban történt nagy tévedésekből és a magyar evangélikuságnak nagyobb terjeszkedési lehetőségeket biztosít. Annak idején, mikor még nem volt késő magyar misszióközpontokat létesíteni stratégiai pontokon, az amerikai misszióhatóságok rosszul voltak informálva és hallgattak azokra a rosszakaratu áskálódó egyénekre, akik minden módot megragadtak arra, hogy a magyar nevet kicsinyítsék. De ezeknek a rosszakaratu áskálódásoknak nem adott volna hitelt az amerikai misszió hatóság, hogy ha a magyarhoni evangélikus egyházunk teljesítette volna a kötelességét az ideszakadt népével szemben. Ha az a szoros kapcsolat, mely máma fenn áll magyarhoni evangélikus püspökségeink és az amerikai misszió hatóságok között, ezelőtt 20 évvel állott volna fenn, akkor nem fordult volna elő az az állapot, hogy magyar evangélikus szülők gyermekeikkel egyetemben nem csak hogy testvér református egyházak építői, hanem igen sokszor magyar

katholikus templomok oszlopos tagjaivá lettek. Szabad legyen megjegyeznünk, hogy ez nem rosszakaratu támadás sem a református testvérek ellen, sem a katolikus egyház ellen, hanem csupán keserü önvád saját mulasztásaink miatt.

Mi hisszük és reméljük, hogy a mult keserü tapasztalatai és az azokkal való nyílt szembenézés fel fogja ébreszteni bennünk azt az igazi céltudatos evangélikus öntudatot, mellyel egyedül leszünk képesek a multak hibáit csak részben is kiköszörülni.

A kanadai magyar evangélikus lelkészi kar bátor és merész fellépéséért — melynek eredménye az lett, hogy hivatatlan egyének elmozdítottak a magyar munkából, akik akár nyelvi, akár más nehézségek miatt azt végezni képtelenek voltak — dicséretet érdemel. Hinni szeretnénk, hogy a kanadai magyar evangélikus munka, mely tele van a tavasznak minden ígéretével, oly szépen és oly rohamosan fog előre haladni a megkezdett uton, mint ahogy azt minden igaz evangélikus óhajtja.

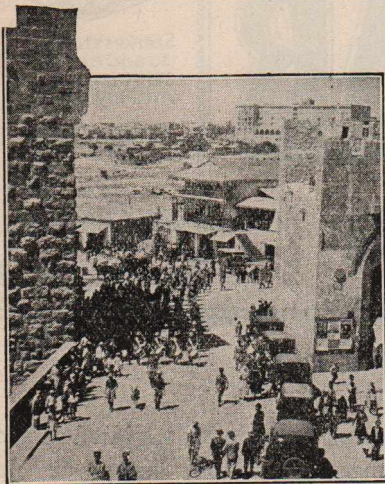

AZ AKRONIAK ÖRÖME.

Az akroni gyülekezet örömmáorban uszik, mivel hön szeretett lelkipásztora, Zimmermann Rezső lelkész ur, aki az Egyetemes egyház hivatalos lapjának, a "Lutheran"-nak jelentése szerint április elsejével kezdődőleg állásáról lemondott, a bucsu istentisztelet után tartott egyházközségi közgyűlés kérésére szavaira visszamaradt állásában. Nagy örömet jelent ez mindnyájunk számára, mert Zimmermann tisztelendő urban az amerikai lelkészi kar egyik legtehetségesebb és legkiválóbb lelkészét veszttette volna el az Anyaszentegyház. Adja a mindenek Ura, hogy még számos évekig fejtsen ki tevékeny és áldásos munkát Zimmermann tisztelendő ur.

“ÁLDOTT DÁVIDNAK VÁROSA.”

Egy evangélikus lelkész utleírása nyomán.

A Jaffai Kapu.

A közel múltban alkalmam volt Bethlehemben, Jézus szülővárosában járni.

Egy hajnali reggeli után felültem a forgalmas Jaffai Kapunál egy autóbuszra, mely csekély egy shillingért kiviszi az embert Jeruzsálemből Bethlehembe.

Az autóbusz elöl két arab ült, vörös turbánban és európai ruhába öltözve, hátul pedig egy feszes angol katona. Mellettem egy barna arab ruhába burkolt fehér turbános idős arab ült, aki mosolyogva köszöntött a szokásos ‘Sella’ üdvözléssel.

Az autóbusz gyorsan száguldott végig Hinnom völgyében s a szultán fürdőpalotáját elhagyva a ‘Rossz Lelkiismeret’ hegye mellett, ahol Kafásnak a nyaralója állott, robogott tovább. Jobbkéz felől terült el Refaim pusztája, ahol Dávid, Zsidóország királya, egy csatában megverte a Filiszteusokat. A kora hajnali órákban a férfiak és asszonyok csoportja jön fel ezen az uton tejet és vajat hozva kosaraikban a jeruzsálemi piac számára. Este ugyancsak fáradtan teszik meg a hat métföldes utat Jeruzsálem és Bethlehem között. Ez az ut lehetett az, melyen oly sokszor utazott a Megváltó és ezen az uton jöhetett Mária Józseffel, Bethlehembe, a népszámlálásra.

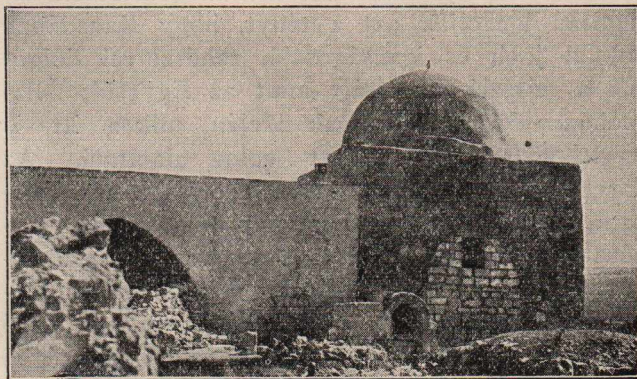
Rövidesen egy gömbölyü alaku ciszterna előtt álltunk meg, melyet a “Bölcsek Kutjá”-nak neveznek. A legenda szerint a Keleti Bölcsek enél a kutnál álltak meg vizet inni és mikor belepillantottak a kutba, annak csillogó vizében látták visszatükröződni az égről a Messiás csillagját, melyet elvesztettek szemük elől utközben.

Egy és egy fél métföldnyire Bethlehemtől “Ráchel Sirjához” érkeztünk, mely ugyan egy egészen modern épület, azonban valószínű, hogy Ráchel itt nyugosza valahol a közelben örök álmát. Ráchel és Jákob romantikus házassága egyike a legszebbeknek a világon. Jákob annyira szerette Ráchelt, hogy mikor Ráchel apja nem

tartotta meg ígéretét és hét év után nem adta neki feleségül lányát, még egy másik hét esztendőig dolgozott neki Jákob — s mindennek dacára “olyan volt a hét esztendő mint egy pár nap, mert a szerelme a lány iránt nagy volt.” Éppen olyan aggodalommal utazott Jákob ezen az uton Ráchellal, mint századokkal később József Máriával. S az aggodalom ugyan azon ok miatt élt mindkét férfi szívében. Jákob végre kénytelen volt tábort ütni. De Ráchel meghalt minekelőtte megajándékozta Jákobot legfiatalabb gyermekével Benjammal, aki a híres bibliai Józsefnek testvér öccse volt.

Bethlehem kis városa.

Bethlehem, a ‘Kenyér Háza’, ami termékenységet jelent, most Beit Lam, 2,500 lábnyira van a tenger színe felett. A városka alacsony házai közül magasra kiemelkedik keleten a Születési Templom, nyugaton pedig a német evangélikus missiónak tornyai törnek az ég felé. Közel a keleti kapuhoz, ahol a végállomásunk volt, van Dávid kutja, hová friss vizért járnak a lakosok. Érdekes és festői kép ez és nem állhattam meg, hogy le ne fényképezsem. Autóbuszunk nem ment be a városba s én gyalogszerrel indultam neki a hepehupás meredek és keskeny uccáknak. Azok, akiket megszólítottam, nem értettek meg

Ráchel sirja.

s így a magam esze szerint toronyirányban mentem a templom felé, hová szerencsésen el is érkezttem. Alig léptem a templom előtti kis térre, már is hat-hét fiatal arab rohant nekem “Me good guide” csatakiáltással. De én is felvoltam fegyverkezve s egész arab tudásomat összeszedve “La, la, imsi” kiáltással feleltem — ami magyarul annyit jelent, hogy ‘Nem, nem, menjetek a fenébe’ — s a buzgó arab vezetők úgy látszik, hogy megértettek.

A város lakossága, egy pár mohamedánt kivéve, keresztyén. A fiatal fiúk vörös turbánt, a férfiak sárgát viselnek. A leányok hosszú fehér fátyolt viselnek, mely a vállukon hátul hosszú

szalag alakban csüng le. Ezek a lányok hozományukat is magukkal viszik s a reményteljes fiatal emberek a lányok fejére tekert arany pénz-ből készült láncokról könnyen megtudhatják az illető szépreményü hölgy vagyoni állapotát. A bethlehemi asszonyokat az egész világon mindenütt megismerik a cukor süveg alaku kalapjukról, melynek csucsára akasztva fehér fátyol lengedez. Egész a közel multig azt hitték, hogy ez a furcsa alaku kalap a középkori keresztes háborúk maradványa. Azonban egy pár éve régi, a keresztyén kor előtti fal- és váza festményeket ástak ki Jeruzsálem közelében, melyeken már megtaláljuk ezeket a furcsa cukor-süveg alaku kalapoknak az őseit.

A templom-térről minden irányban uccák ágaznak, melyeknek földszintjén üzlet üzlet mellett. A nyitott ajtókon keresztül könnyen megfigyelhettem a földön gugoló férfiakat, akik olajfából és kagylóból nyakékeket, képrámákat és egyéb

Dávid kutja.

emléktárgyakat készítenek. Az olajfa állítólag Libanon erdőiből, a kagyló-gyöngy pedig a Vörös Tengerből származik, sajnos azonban egyik amerikai utitársam elrontotta ezt az illuziót számomra, mert arról informált, hogy a kagyló-gyöngyöt az amerikai gomb gyárosok szállítják Bethlehembe.

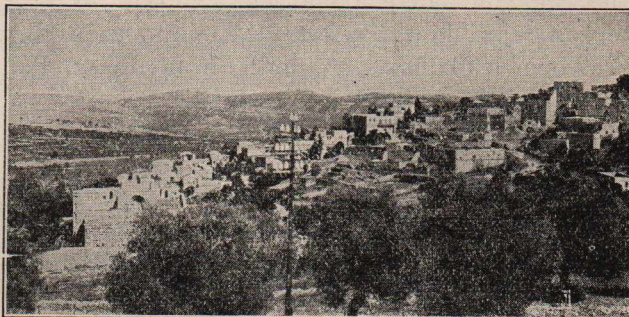
A legrégebb keresztyén épület.

330 körül St. Ilona, Konstantin lédes anyja, építette a város keleti szélén a 'Születési Templom'-ot. Ez a legősibb keresztyén bazilika. A bazilika két ajtaja be van egészen falazva s a harmadik bejárat pedig annyira, hogy csak egy ember fér be az ajtón. Az ajtókat a mohamedán uralom alatt falazták be, nehogy lóháton be tudjanak férközni az arab lovasok. A templom kereszt alakban van építve s hatalmas hajóját 48 oszlop tartja. A Bazilikán négy felekezet osztozik meg, sajnos nem épen a Béke Királyának, a Krisztusnak szellemében. Az orthodox görög katolikusok, a római katolikusok, a gregori

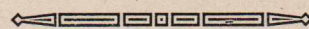
arménok, és a kopt szekta a templom tulajdonosai, akik között gyakori a veszekedés az el-sőbbiség miatt.

A templom nagy terme alatt katakomba szerü barlangok vannak, melyekről a legfantasztikusabb legendák keringenek. Mikor az ember a be-tanult, csöpögő gyertyáját tartó, teveször ruhába öltözött, torzonborz szakálu pap-vezetőt hallgatja, aki a keleti népek színházias gesztikulálással adja elő a leghihetetlenebb meséket a keresztyénség nagyobb dicsőségére, az emberen igazi borzadály fut át ezekben a sötét titokzatos üregekben. Csupán a főbarlang az, mely megmaradt az ő természetes egyszerűségében. Ebben áll a négy felekezetnek a közös oltára, lámpái és arany edényei. A faragott oltár felett egy gyönyörű ötágú ezüst csillag függ, mely körül ezek a szavak ragyognak: "His de Virgine Maria Jesus Christus natus est." (Itt született Jézus Krisztus szüz Máriától.) 'Ez tehát az a hely' — gondoltam magamban — 'ahol a világ megváltója született.' S kezem önkénytelenül imára kulcsolódott. Megilletődve néztem körül az egykori istállóban, melynek földalatti félhóhályába a Világ Világossága jött, hogy az emberi szivek mélyében felkeltse a nemes és szent érzelmét az Isten és ember szeretetnek.

Mikor kiléptem ismét a minden színekben pompázó uccára, meghatódva hallgattam a német templom harang-játékát, mely méltóságos lassu tempóban játszotta azt a gyönyörű keresztyén dallamot, hogy: "Mennyből jövök most hozzátok, jó hirt mondok jer halljátok."

A modern Bethlehem látképe.

Dr. M. G. G. Sherer.

A U. L. C. of A. minden gyülekezetét mély gyászba borította Dr. Scherernek, az Egyetemes Egyház titkárának március 11-én d. u. 2:30-kor történt hirtelen halála. Dr. Scherer egyik zászlóvivője volt annak a nagyszerü mozgalomnak, mely elsősorban az amerikai, másodsorban a világ lutheránusságának az egyesítését tűzte ki feladatául. Halálával igen nagy veszteség érte az Anyaszentegyházat.

ERŐS VÁR

MIGHTY FORTRESS

A LUTHERAN MONTHLY FOR THE HUNGARIAN
LUTHERANS OF AMERICA.

Issued Monthly.

Editor: Andor M. Leffler.

Published at 161 Hazelwood Ave. Pittsburgh, Pa.

SUBSCRIPTION: 1 DOLLAR A YEAR.

Válasz a körlevelekre. Több mint ezer körlevelet küldtünk széjjel február hónapban a lap olvasóihoz. Talán érdekes lesz egy pár sorban megemlékezni ezekről a körlevelekről. Az ezer szétküldött levélre ötszáz, azaz a fele a címzeteknek válaszolt. Ennek az ötszáz levélnek az alapján érdekes megfigyeléseket lehet tenni. A legelső és legdominánsabb tény az, hogy az evangélikus magyar nép örömmel és lekesedéssel fogadta az újságot. A másik az, hogy az anyagi helyzet népünk között éppen olyan nyomasztó, mint másutt. Számptalan levélíró könnyekig megható levélben panaszolja el a szomorú sorsot, mely osztályrésze ebben az 'Eldorádóban'. A levelek egyikét, mely talán legtalálósabban és legszebben fejezi ki ezt a két fenti tény, ezen cikk keretében leközlünk. A levél írója Ihász Pál, detroiti lakos. A levél így hangzik:

Tisztelendő Ur!

Becsés és nélkülözhetetlen lapunkat, az ERŐS VÁR-at sorozatosan kapom, amióta a tisztelendő ur megindította a mi vigaszunkra és vallásunk erősítésére. Szívemnek jóleső örömet hoz minden sora és a lélkemet bátorítja arra, hogy a mi hitünk kalhatatlan.

De akármennyire kapaszkodom az Istennek minden jótéteményébe (ami sajnos most mind elesik tőlem) és a saját eszembe, megvallom — bár szegyenkezve — most tehetetlen vagyok azt az egy dollárt beküldeni.

Szívemen viselem és nehezemre esik ezt megírni, de nem tehetek róla. De ha a tisztelendő urnak a szívessége és a lapnak a financirozása megengedné, hogy továbbra is kapjam az Erős Vár-at, azt megköszöném.

Szívem mélyéből kijelentem, hogy mihelyt te-

hetségem lesz, rögtön beküldöm az előfizetést.

Vallásos szeretettel vagyok a tisztelendő urnak ismeretlenül is szerető hive,

Ihász Pál.

Ehez a levélhez és az összes körlevelekhez még csak annyi megjegyezni valónk van, hogy ha mind az a "másik" ötszáz éppen így a lelkén hordaná ennek az evangélikus lapnak az ügyét, akkor nem kellene félni a jövőtől.

ELJEGYZÉS.

Csonták Ferenc montreali magyar ág. hitv. ev. lelkész húsvét vasárnapján eljegyezte Némethy Katóka urleányt jövődöbeli hitvestársául. Gratulálunk!

PHILADELPHIA, PA.

A Református templomban Nagypénteken magyar evangélikus liturgia szerint Brachna Gábor és Blatniczky Jenő lelkész urak istentiszteletet tartottak és Urvacsorát osztottak.

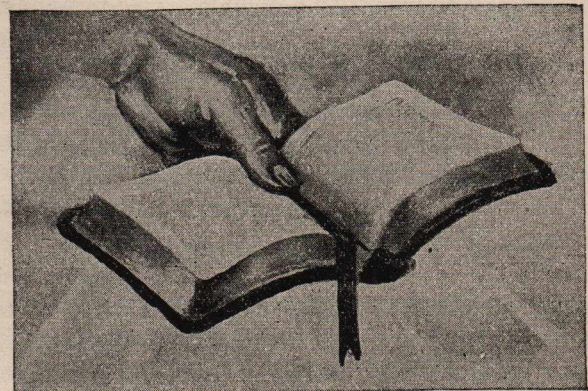
AZ ÖRÖM.

A tudomány azt állítja, hogy az öröm éppen olyan tápláló erő, mint az étel. Az öröm megmozdítja bennünk az összes izmokat akcióra és helyes munkára.

Haydn-től megkérdesték, hogy miért ír olyan örömteljes, vig egyházi zenét. Haydn így felelt: "Nem tehetek arról, hogy ha Isten ilyen vig szívvel áldott meg. Különben is Istennek a közelsége örömmel és vígsággal tölt el."

Minékünk, szomorkodó keresztyéneknek jó lenne gyakrabban gondolni az Isten közelségére s akkor mi is tudnánk többet örülni.

OLVASSUK A BIBLIÁT!

"Ne félj te kicsiny nyáj; mert tetszett a ti Atyátoknak, hogy néktek adja az országot." Lukács 12:32.

A BIBLIÁS BÁCSI KÉRDÉSEI.

Dear Children: —

This month I have to congratulate Susie Diszpiter from Duquesne, Pa., who sent in such a wonderfully worked out Hungarian answer to my last question.

Her work, which I am submitting here, ought to be a real inspiration to you all.

Our story this month is about a little news boy who had some perplexing question to ask. I wonder how many of you will be able to answer his question correctly?!

With love to you all,

Bibliás Bácsi.

SANYI, A KIS UJSÁGÁRUS FIU.

Sanyi ujságárus fiu (news boy) volt. Özvegy édes anyjának és magának ujság árulással kereste meg a mindennapi kenyeret. "Mennyi és mennyi ember megy el mellettem" gondolta gyakran Sanyi "és észre sem vesznek engem."

Egy napon aztán Sanyi hiányzott a sarokról, ahol az újágot árulni szokta. Egyik bácsi jött a másik után, hogy a megszokott helyen megvegye az ujságját, de Sanyi nem volt a sarkon. "Vajjon hol lehet a kis fiu?" kérdezte egy bankár. "Talán beteg?" felelte egy másik. "Mért nem nézünk utána, hogy mi történt a gyerekekkel?" tette hozzá egy ügyvéd. "Ez egy igazi keresztyén tett lenne", felelte egy lelkész.

Másnap megint találkoztak a férfiak a sarkon. Egyikük megtudta, hogy mi történt Sanyival. Sanyi beteg. Özvegy édes anyja van, aki munkaképtelen. Sanyinak orvos kellene. "Adjunk össze egy pár centet" mondta valaki. A kis összeg hamar össze is gyűlt. A lelkész és az ügyvéd elmentek Sanyiékhoz a segítséggel. Sanyi nagyon örült. "Soha se gondoltam", mondta "hogy valaki törődne velem. Hogy gondoltak a bácsik rám?" "Jézus int minket arra, hogy téged segítsünk" felelte mosolyogva a lelkész. "Jézus mondta a bácsiknak, hogy segítsenek rajtam?! Hát — hát . . . Jézus törődik velem?" kérdezte csodálkozva a kis ujságárus fiu.

* * *

Mit gondoltok? Törődik Jézus Sanyival? Törődik Jézus veletek? Kivel törődik Jézus?

* * *

Az itt közölt bibliai részek mindegyikében

Jézus törődik valakivel. Ha a bibliai részeket elolvassátok, akkor megtudjátok, hogy kivel és kikkel törődik Jézus.

Márk 1:16-20; — Márk 2:1-12; — Márk 7:24-30; — Márk 10:13-16; — Márk 10:17-22; — Márk 16:14-16.

A kérdés tehát ez: **"Kivel törődik Jézus?"**

Ne feledjétek a feleleteket elküldeni a Bibliás Bácsinak. Mindenki jutalomban részesül. A Bibliás Bácsi címe: 161 Hazelwood Ave., Pittsburgh, Pa.

* * *

POSTA LÁDA.

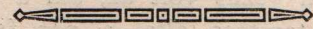
Itt közlöm Diszpiter Zsuzsika levelét, melyben oly szépen megfejtette a múlt havi kérdéseket.

"Kedves Bibliás Bácsi: —

Ittküldöm a kérdésekre a feleletet. 1. Milyen nagy esemény van itt leírva? A nagy esemény az volt, hogy Jézus feltámadott. 2. A hét melyik napján történt ez az esemény? Ez az esemény vasárnapon történt. 3. Melyik napon jelent meg Jézus a tanítványok előtt? Jézus vasárnap jelent meg a tanítványok előtt. 4. Melyik napon jelent meg Tamásnak? Tamásnak nyolc nap után jelent meg. 5. Melyik napon gyűltek össze az első keresztyének imádkozni? A hét első napján pedig a tanítványok gyűltek össze imádkozni. 6. Hogy hívták az első keresztyének a hét első napját? Az első keresztyének a hét első napját vasárnapnak hívták. 8. Miért ünneplik a keresztyének vasárnapot szombat helyett? Azért ünneplik a keresztyének vasárnapot szombat helyett, mert Jézus vasárnapon támadott fel. Maradok tisztelettel, választ várok.

Diszpiter Zsuzsika."

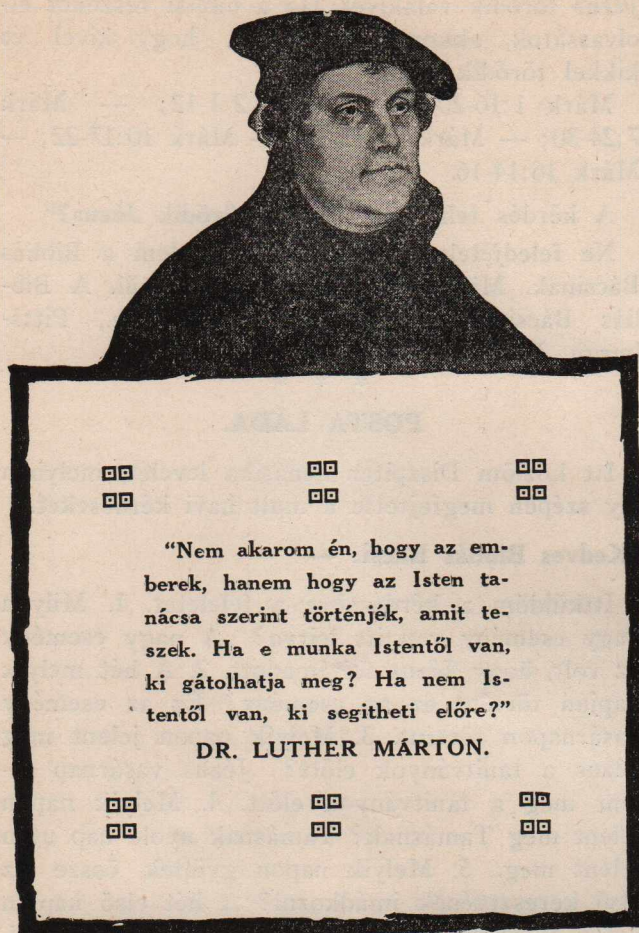
Erre a szép levélre nincs mit válaszolni. Jól van Zsuzsika. Egy szép könyv jelzöt küldtem neked.

MIT JELENT AZ OLTÁR EGYLET?

Erre a kérdésre, hogy 'Mit jelent nekem az Oltár Egylet' először azt hittem, hogy nagyon könnyű lesz megfelelni, de amint gondolkozni kezdtem, vettem észre, hogy nem is olyan könnyű. Nem azért, mintha az Oltár Egylet nem állna egy határozott alapon, hanem azért, mert oly sok mindent jelent egy nő életében.

Talán senki úgy nem érzi az egyedülvalóságot, mint az, akinek magának kell az élet nehézségeivel megküzdeni. S ha valakinek, akkor egy ilyen egyénnek megfizethetetlen érték az Oltár Egylet, ahol a krisztusi, ideális közösség-

□□ □□ □□
□□ □□ □□

“Nem akarom én, hogy az emberek, hanem hogy az Isten tanácsa szerint történjék, amit teszek. Ha e munka Istentől van, ki gátolhatja meg? Ha nem Istentől van, ki segítheti előre?”

DR. LUTHER MÁRTON.

□□ □□ □□
□□ □□ □□

ben megtalál az ember valamit, amit úgy hívunk közönséges nyelven, hogy testvéri szeretet. De talán még ennél is több ez. Mert nem a test, hanem a lélek az ami testvért és részvétet talál. S mit is érne ez az élet enélkül a lelki megértés nélkül? Mit is érne a küzdelem, a harc és a törekvés, hogyha nem találnánk minket megértő és minket szerető egyénekre. A világ kezdetétől fogva a nő volt az, aki a finomabb érzelmeknek az ápolója volt. S talán a keresztyén világban lépen a nő az, aki legtöbbet kapott Krisztustól. Hiszen Jézus volt az, aki a szeretet törvényének a tanítása által a nőt felszabadította és felemelte az állati sorból a szabad lelkeknek a sorába. Ezért természetes is, hogy a nő úgy ragaszkodik ahoz, aki a gyengéknek a védelmezője, a Krisztushoz.

Egy gyülekezet életében nagyon, de nagyon sokat tehet a nő, az ő finom érzéseivel és hitével, szorgalmával és gyermekeinek nevelésével. Éppen ezért én hiszem és tudom, hogy ez az Oltár Egylet nem csak az enyém, de az egész gyülekezet életében egy nagyon fontos szerepet tölt be, oly annyira fontosat, hogy annak hiánya nagyon érehető lenne. Én hiszem, hogy minden evangélikus nőnek látnia és tudnia kell az

ő kötelességét és hivatását. Ezt a nagy hivatást pedig másképpen nem tudja betölteni, csak úgy, hogyha az Oltár Egylet zászlója alá állva, annak dolgozó és munkás tagjává lesz. A Krisztus Urunkért nekünk nőknek sokat kell tennünk, mert néki mi nagyon sokkal tartozunk. A Messiás nem csak az örök életet hozta minden ember számára, hanem a földi szenvedésektől való megváltást is a nő számára. Hogyan fogjuk mi, asszonyok néki visszafizetni.

EGYHÁZI HIREK.

PITTSBURGH, PA.

Az Egyházközség. Május 28-án nagyszabású Annual Roof Garden Táncot rendez az egyházközség a város szívében lévő Moose Temple Tető kertjében. — Április havában az Egyház 50 dollárt törlesztett adósságából. — Az egyháztagok kéretnek arra, hogy fölösleges virágmagjaikat és bokraikat juttassák el az egyház kertjének részére. — Az egyház iskolatermének világitási rendszerét a Nyolcas Bizottság ajánlata, az egyháztanács megváltoztatta. E munkát Molnár Béla, Ifj. Molnár József, Molnár László és Molnár Rudolf végezték. — A Közös Névnap tiszta jövedelme 90 dollár, a Husvét és böjti bevételek 150 dollár körül voltak.

A Tabitha Kör. A Kör szórakoztató estét tartott Kovács István és neje vedégszerető otthonában. Mavrodís János és neje otthonában pedig vallástörténelmi felolvasás volt. A Kör szép énekszámokkal emelte a husvét istentisztelet fényét.

A Luther Márton Ifjúsági Egylet. Az egylet énekkara Nagypénteken és Husvétkor karéneket adott elő. Nagyban készülődik a fiatalság Anyák Napjára.

A Vasárnapi Iskola. Husvét délutánján vallásos programot adott elő a vasárnapi iskola Turcsányi Gyula és Kozma Margit tanítók irányítása mellett. A növendékek most Anyák Napjára készülődnek.

DETROIT, MICH.

Az egyház konfirmandusai. Lélekemelő ünnepek közepette lettek befogadva az anyaszentegyházba Institorisz Gizella, Bette Juliska, Kovács Lilian, Kozma Ilonka, Micsinszky Mariska, Kondor Ilonka, Demeter Zelma, Lada Ella, Novák Erzsi, Szomlnik Ilonka, Gallovics Andor, Kozma Zoltán, Kiss Jenő és Kiss György. A sso-

port nevében Kozma Ilonka és Kovács Lilike intéztek beszédet a gyülekezethez.

Esküvő. Április 2-án, fényes egyházi és világi ünnepek közepette vette feleségül Tóth Károly Roscoe Katalint. Az Ur áldása legyen az ifju párral.

Ibolya Bál. Az egyletünk, mely hosszú idő óta nem rendezett semmi néven nevezendő mulatságot, április 2-án nagyszabású és jól sikerült ibolya bált tartott az egyház iskolatermében.

CORAOPOLIS, PA.

Istentisztelet. Az angol evangélikus templomban Husvét vasárnapján este 8-kor magyar istentisztelet volt. Ez volt az első evangélikus istentisztelet Coraopolison. A perselyt, mely \$7.60 volt, a Pittsburghi egyháznak adományozták a hívők.

BRIDGEPORT, CONN.

Vendéglelkészek. Blatniczky Jenő ev. lelkész ur március 12-én előadást tartott a magyar kötelességekről a Rákóczi Hall-ban. Április 11-én Cheng Ferenc kínai lelkész a templomban látogatta meg gyülekezetünket.

Istentisztelet sorrendje. Ezután nem lesz reggel 8-kor istentisztelet Bridgeporton, mivel Norwalkon lesz vasárnapi iskola reggel fél 10-kor és istentisztelet fél 11-kor a svéd evangélikus templomban.

Az Ifjusági Egylet. Április 15-én este 8-kor kártyapartit rendez, tánccal egybekötve a Gör. Kath. Otthonban.

A rendkívüli évi gyűlés Matkó Lajos jegyzőt állásától felmentette és helyébe Hegedüs Ernőt választotta meg, titkárrá pedig Ifj. Szekeres Sándort tette, akihez a pénzes levelek küldendők, R. F. D. Jennings Rd. Fairfield, Conn.

Hudák Györgyöt, a gyülekezet érdemes gondnokát napi munkája közben baleset érte. A bridgeporti kórházban megoperálták. Az operáció sikeres volt és a derék testvér javulóban van.

NEW YORK, N. Y.

Husvét ünnepét a new yorki ev. gyülekezet is méltó kegyelettel ünnepelte meg. A szokottnál jóval nagyobb gyülekezet hallgatta áhitattal a feltámadás örömeit, dacára annak, hogy az ünnepi istentisztelet nem a rendes időben, de reggel fél 9 órakor kezdődött.

Gyűlés. Április 24-ikén az istentisztelet után rendkívüli közgyűlése lesz az egyháznak, melyen az egyház jövője érdekében kifejtendő munka-program lesz megállapítva.

Női gyűlés. Április 27-én este 8 órakor az egyház nőtagjai tartanak gyűlést, Mrs. M. Heisler

561 W. 180 St.-en levő lakásán, melynek tárgya a nőegylet megszervezése és munka-programja lesz.

CALDWELL, N. J.

A Husvétüi ünnepkör a caldwelli ev. egyház igaz lelkesedéssel és áhitatos buzgósággal ünnepelte meg. Nagypéntek este bünbánati istentisztelet volt. Husvét örömmünepén "rekord" számmal jelentek meg a hívek az istentiszteleten, különösen a férfiak. Dicséret és elismerés nekik érte. Az ünnepi istentisztelet színvonalát az ifjusági énekkar egy gyönyörű husvétüi énekkel emelte.

A Vasárnapi Iskola 40 tanulója egy-egy csokoládé tojást kapott husvétüi ajándékkul. Viszont a vasárnapi iskola 50 dollárral gyarapította az egyház pénztárát.

MONTREAL, QUE. CANADA.

Uj lelkipásztor. A montreali magyar evangélikus gyülekezet Csonták Ferenc lelkész személyében új lelkipásztort kapott, ki március 10-én el is foglalta állását és az első ünnepélyes istentiszteletet március 21-én tartotta. Ezen istentiszteleten a bevezető imát Fehér Mihály montreali magyar ref. lelkész ur mondotta, majd utána evangéliumot olvasott, míg az ünnepi beszédet a gyülekezet új lelkésze mondotta. Istentisztelet végeztével Dr. Winter Károly m. kir. főkonzul ur lelkes buzdító beszédet intézett a gyülekezethez, melyben buzgóságra és kitartásra kérte annak minden tagját.

Megalakul a tisztikar. Az ünnepek után az új lelkész vezetésével a gyülekezet megválasztotta tisztikarát és presbiteriumát. Gondnok Végh János, jegyző Schlitt Henrik, pénztárnok Trapp Pál, ellenőrök Kozsár Lajos és Hameli Bálint, presbiterek Berecz János, Hegedüs Sándor, id. Bodnár János, Balázs Gyula, Hameli István, Milyó József, Kraszkó Mátyás, Török Imre, Bogár András, Graca István, Mrazik Pál, Zakariás András és Brunczvik István. A magyar evangélikusoknak ezen megmozdulása élő példája az élniakarásnak s mi Istenbe vetett hittel és bizalommal nézünk a jövőbe és erős a hitünk, hogy diadalra is jutunk.

Keresztelés. Husvét vasárnapján részesült a keresztség szentségében Mrázik Pál és neje újszülött kis gyermeke, ki a keresztségben Pál nevet nyert. Növekedjék kedvességben Isten és emberek előtt.

Esküvő. Április 2-án esküdtek egymásnak örök hűséget a Gömör megyei Nadrás községben született Bergel György montreali lakos és Barkács Katalin. Isten áldása legyen a frigyén.

DETROITI, MICHIGANI, MAGYAR ÁG. HITVALLÁSU EVANGÉLIKUS (LUTHERÁNUS) FÉRFI ÉS NŐI BETEGSEGÉLYZŐ ÉS TEMETKEZÉSI EGYLET

Alakult 1906 Szeptember 24-én.

Gyűléseit tartja minden hó második vasárnapján az evangélikus iskola helyiségében: Thaddeus és Sloan St. sarkán délután 2 órakor.

Az egylet tagja lehet 16 évtől 50 éves korig minden lutheránus vallású férfi és nő, vagy vegyes házasságban élők, ha az egyik fél lutheránus és tagja az egyletnek.

Havi díj 80 cent, melynek ellenében fizet összesen 500 dollár betegsegélyt; halálozás esetén 100 dollár temetési költséget és annyi haláleseti dollárt, ahány tagja van az egyletnek.

Elnök: Koncz János, 406 So. Harbaugh Street, Detroit, Mich.; alelnök: Therry Laojs; jegyző: Mező János; pénztárnok: Tóth István, 8100 South Street, Detroit, Mich.; levelező titkár: Nagy István, 66- Schroeder Ave., akilhez minden az egyletet érdeklő levél és megkeresés küldendő; valamint minden betegsegélyre szóló bizonyítványt, a rendes havi gyűlés előtt 3 nappal kézbesíteni kell a pontos kiszámítás miatt; házkezelő: Sofranko András; ajtóőr: Bedök János; pénztári ellenőr: Garab János; titkári ellenőr: Orbán Sándor; számvizsgálók: Mjogor Sándor és Blatnik Lajos; bizalmi férfiak (trustees): Blatnik István, Németh Kálmán és Bertalan János; férfi beteglátogató: Fejes József, 1135 So. Beatrice Street, Detroit, Mich.; női beteglátogató: özv. Csapó Károlyné, 738 Cotterell Street.

Egyleti orvos: Dr. M. E. Kohn, 8100 West Jefferson Ave., Detroit, Mich. — Telefon: Vinwood 2—1890.

Első fiók New Brunswick, N. J. Levelező titkár: Mihály Pál, 214 Hamilton St.

Második fiók Perth Amboy, N. J. Levelező titkár: Küzma János, 1011 State St.

Harmadik fiók Windber, Pa. Levelező titkár: Kankula János, 642 Railroad St.

Negyedik fiók Buffalo, N. Y. Levelező titkár: Zatykó János, 167 Esser Ave.

Ötödik csoport Windsor, Ont. Canada. Levelező titkár: Lehoczky István, 1560 Marenntette St.

Hatodik csoport Montreal, Quebec Canada. Levelező titkár: Hegedüs Sándor, 2051 St. Christophe Str.

A CLEVELANDI LUTHER MÁRTON B. S. ÉS TEMPLOM EGYLET.

Alakult 1912 December 1-én.

Az Egylet gyűléseit tartja minden hó harmadik vasárnapján az Evangélikus Egyház iskola termében.

Elnök Bendes Zsigmond. Alelnök Dombi László. Jegyző Péntek Pál, 2779 East 124th St. Cleveland, Ohio. Pénztárnok Kozsár János. Pénztári titkár Balogh Ferenc. Ellenőrök Borbély Sándor, Trenka László és Bence Mihály. Számvizsgálók Varga István, Paulovics Károly és Nyári Márton. Házkezelő Bendes József. Zászló vivők Babinyecz Pál és Kovács Mihály. Hivatalos orvos Dr. Börm János

A CLEVELANDI ÁG. HITV. EV. OLTÁR EGYESÜLET

Alakult 1907 október 21-én.

Tisztikar az 1932-ik évre: elnök Nyári Mártonné, jegyző Dombi Lászlóné, 2957 East 115th St., pénztárnok Paulovics Károlyné, pénztári titkár Bors Károlyné, ellenőrök és számvizsgálók Bendes Lajosné és Varga Istvánné.

Az egyesület vagyona: 1,257.08 dollár. Havidíj 10 cent személyenkint.

Az egylet gyűléseit tartja minden hónap harmadik vasárnapján.

Detroit, Michigani Magyar Ág. Hitvallású Evangélikus (Lutheránus) Férfi és Női Betegsegélyző és Temetkezési Egylet.

FELHIVÁS

AZ AMERIKAI ÖSSZMAGYAR LUTHERÁNUSSÁGHOZ!

A detroiti Első Magyar Lutheránus Férfi és Női Betegsegélyző Egylet, mely Amerikának egyben legnagyobb magyar lutheránus egylete, tagszaporítás céljából

**1932 július hó végéig beállási díj nélkül vesz fel új tagokat
16 évtől 50 éves korig.**

Tagjai részére fizet 500 dollár betegsegélyt 80 cent havi díj ellenében, elhalálozás esetén 100 dollár temetési költséget s annyi haláleseti dollárt, ahány tagja van az egyletnek.

Az egyletnek van négy működő fiókja, ezek: New Brunswick, N. J.; Perth Amboy, N. J.; Buffalo, N. Y.; Windber, Pa. és két csoportja — Windsor, Ont. és Montreal, Queb. Canada.

Nagy István, levelező titkár,

661 Schroeder Avenue,

Detroit, Michigan.